

DEMOCRACY IN MOTION

Education and Culture DG
'Europe for Citizens' Programme

OMNIBUS
FÜR DIREKTE DEMOKRATIE IN DEUTSCHLAND

Mehr Demokratie e.V.

12 țări, 8000 km, 1 obiectiv

o călătorie prin Europa de Sud-Est

În toamna anului 2009 AUTOBUZUL pornește într-o călătorie istorică prin 12 țări din SE-Europei.

Prin aceasta dăm curs unei invitații a Institutului Goethe din Atena, dar și a Institutelor Goethe și a altor parteneri din Liubliana, Zagreb, Saraievo, Skopje, Sofia, Salonic, Atena, Istanbul, București, Belgrad, Budapesta, Bratislava, Linz, Viena și München.

În timpul călătoriei, care va dura 10 săptămâni, ne vom opri în fiecare capitală și vom întâlni un spațiu cultural care ne va fascina cu istoria și cu varietatea sa.

Locațiile Institutelor Goethe vor deveni în această perioadă foruri pentru discuții la care cetățenii vor putea lua parte. Prin aceste întâlniri și manifestări dorim să dezvoltăm în mod plastic viziunea conform căreia arta și democrația trebuie privite împreună.

Prin implicarea cetățenilor dorim să găsim răspunsuri la

întrebările legate de viziunea noastră comună asupra Europei și a posibilităților realizării acesteia.

Punctele culminante ale călătoriei vor fi opririle în Grecia și Bosfor. Acolo am prevăzut două manifestări cu participare internațională. Și în celelalte locații, pe parcursul călătoriei, vom avea un program activ și variat. Astfel, va exista o întâlnire cu mișcarea studentească din Zagreb, va fi vizitată o școală în Sarajevo, vom participa la Săptămânile Culturale Germane la Skopje și la Bienalele din Salonic, Atena și Istanbul. Există și alte puncte interesante în program care sunt în lucru și care vor fi transpuse în practică cu ajutorul partenerilor locali și a Institutelor Goethe de la fața locului.

OMNIBUS

„AUTOBUZUL-OMNIBUS pentru democrație directă” pune de 22 de ani în practică o idee a artistului Joseph Beuys. Obiectul nostru de activitate îl reprezintă un autobuz etajat, o școală mobilă a suveranității și a gândirii. La bord există idei referitoare la autoorganizarea societății prin oameni, în special prin democrația directă.

OMNIBUS vizitează aproximativ 100 de orașe germane pe an și deschide acolo spații pentru discuții în piețe și zone pietonale, școli, universități și întreprinderi.

Discuțiile se poartă în jurul artei și culturii, al circuitului banilor și al celui economic, în jurul școlilor și educației, al ecologiei și din ce în ce mai mult în jurul problematicii europene.

omnibus = (lat.) pentru tot, i, prin tot, i, cu tot, i

www.omnibus.org

Mehr Demokratie

Mai multă democrație este motorul pentru referendumuri și o mai bună legislație privind alegerile. Fiecare vot are aceeași greutate și fiecare om are dreptul să participe.

www.mehr-demokratie.de

Noțiunea extinsă de artă & democrație

Joseph Beuys descrie viitoarea idee a colaborării dintre oameni, bazată pe libertate și autodeterminare, ca „Artă plastică socială”. Omul este cel care e responsabil pentru forma întregului. În 1971 el înființase la Düsseldorf „Organizația pentru democrație directă prin referendum”. La expoziția de artă modernă „Documenta 5” de la Kassel, el a vorbit timp de 100 de zile cu vizitatori despre „Noțiunea extinsă de artă” și despre necesitatea democrației directe în scopul realizării artei plastice sociale. Călătoria noastră din toamna lui 2009 o considerăm continuare a acestei idei și o contribuție la tema „Noțiunea extinsă de democrație”.

CLAUDINE NIERTH

Purtătoare de cuvânt a comitetului director a „Mehr Demokratie e.V.” și inițiatore a OMNIBUS-ului alb.

BRIGITTE KRENKERS

Inițiatore a primului OMNIBUS în 1987. Asociată și manageră a turului.

MAXIE ZURMÜHLEN

Colaboratoare a OMNIBUS, manageră a turului

ROMAN HUBER

Administrator al comitetului director al uniunii „Mehr Demokratie”.

JOHANNES STÜTTGEN

Artist, elev de seamă al lui Joseph Beuys, inițiatorul ideii și asociat al OMNIBUS.

SUSANNE SOCHER

Consilieră a cetățenilor de la “Mehr Demokratie e.V.”

GERALD HÄFNER

Purtător de cuvânt al comitetului director a „MD e.V.” și membru al Parlamentului European

WERNER KÜPPERS

de 8 ani șofer al OMNIBUS-ului.

KOSTA TOUBEKIS

producător de film și colaborator al OMNIBUS și MD

KATRIN TOBER

Specialistă în științe politice, colaboratoare a OMNIBUS și a MD

MICHAEL VON DER LOHE

Administrator al „OMNIBUS gemeinnützige GmbH”.

RHEA THÖNGES-STRINGARIS

istoric de artă, colaboratoare a lui Joseph Beuys, colaboratoare a OMNIBUS și MD.

RALF-UWE BECK

Preot, inițiator a două referendumuri.

KARL-HEINZ TRITSCHLER

Artist, colaborator al OMNIBUS

WOLFGER PÖHLMANN

Goethe-Institut Atena, director programe culturale, însărcinat pentru SE-Europei.

De ce DEMOCRATIE ?

„Democrație în mișcare“ este leit-motivul pentru o acțiune artistică neconvențională care va dura 2 luni și care „a început să se miște” la inițiativa Goethe-Institut Atena.

Punctul de plecare, pentru planurile care au început să fie făcute acum 2 ani și la realizarea cărora s-au implicat în moduri diferite 12 Institute Goethe din SE-Europei, l-au constituit evenimentele care vor avea loc în Germania, în anul 2009: în 1949 au fost înființate cele două state germane, Republica Federală a Germaniei (RFG) și Republica Democrată Germană (RDG). În afară de aceasta sărbătorim 60 de ani de la intrarea în vigoare a constituției și pe 9 noiembrie 20 de ani de la căderea Zidului Berlinului. Prin acest eveniment istoric, care a avut la bază o revoltă populară pașnică, a început sfârșitul războiului rece, fapt ce a dus nu numai la unificarea Germaniei, modificând astfel harta europeană, dar a avut și urmări globale.

Actuala situație politică mondială, discuțiile europene purtate pe marginea tratatului de la Lisabona, criza economică mondială, numeroasele războaie, focarele de război, scandalurile de corupție și lehamitea generală față de politica demonstrează în continuare importanța tematicii „Democrație”.

În acest context poate părea paradoxal faptul că democrația, ca idee directoare supraordonată culturii noastre, a fost lăsată în grija partidelor politice și a funcționarilor politici, și doar puține inițiative independente și grupuri de interese și-au stabilit ca moto consolidarea democrației.

Democrația ca operă de artă

La sfârșitul sec. 20 au existat puțini oameni care au schimbat și marcat atât de pregnant lumea artistică precum Joseph Beuys, cel care îl considera pe om măsura tuturor lucrurilor. Pornind de la recunoașterea faptului că creativitatea este o caracteristică esențială a omului, Beuys a introdus o noțiune extinsă a artei care, în plus față de dimensiunea sa estetică, se ocupă cu întrebări referitoare la cultură, natură și structurile sociale. Prin înființarea „Organizației pentru democrație directă și referendum” Beuys a găsit un echivalent pentru proiectul său utopic care privește societatea ca „artă plastică socială”.

Încă de la prima acțiune în sprijinul democrației Beuys a folosit un autobuz vechi ca simbol pentru democrație și ca simbol al participării libere și autodeterminate a tuturor cetățenilor la construirea comunității.

În 1987, la scurt timp după moartea lui Beuys, au apărut persoane care au decis să continue misiunea lui sub numele „OMNIBUS pentru democrație directă”. Prin aceasta doreau să creeze o „școală mobilă a suveranității”. Printre membrii fondatori se numără Brigitte Krenker și Johannes Stüttgen, fost elev și unul dintre cei mai apropiați companioni ai lui Joseph Beuys.

De la expoziția de artă modernă Documenta 8 autobuzul a circulat în special prin Germania, iar organizatorii au căutat, după modelul lui Beuys, să poarte discuții cu oamenii pentru o participare activă la crearea artei plastice sociale. De 20 de ani este un forum pentru discuții și întâlniri, un motor pentru multe doleanțe populare încununate de succes, pentru extinderea drepturilor și a participării cetățenilor la procesele politice de luare a deciziilor. Prin acest țel de a lega politica și arta, „OMNIBUS pentru democrație directă” va vizita toate Institutele Goethe din SE-Europei și va organiza, conform concepției sale, discuții și numeroase activități culturale. Prin sprijinul acordat

de Uniunea Europeană călătoria va fi înregistrată de o echipă de televiziune, putând fi astfel urmărită virtual și pe internet.

OMNIBUS va fi integrat în programul mai multor bienale de artă, dar și parlamente, muzee, ambasade, școli, academii sau locuri publice care vor deveni locuri ale reflecției și democrației. Unul dintre punctele culminante ale acestei călătorii, având cea mai mare încărcătură simbolică, va fi Atena, leagănul ideii democrației directe.

Se cuvine să mulțumim tuturor partenerilor implicați și celor care au sprijinit această acțiune. Dorim însă să mulțumim în mod special reprezentanților și membrilor celor două organizații principale ale OMNIBUS GmbH și inițiativei cetățenești „Mehr Demokratie e.V.”, care au dat curs cu mare entuziasm și angajament chemării noastre.

Wolfgang Pöhlmann,
Director de programe
Goethe-Institut Atena

Reînnoirea ideii de democrație prin spiritul artei

Grecia este locul de naștere al Europei, al nașterii democrației în artă - imaginea pentru aceasta fiind Teatrul lui Dionis la poalele Acropolei - și al filosofiei, așadar al gândirii libere. Astăzi, după 2500 de ani, Europa și întrebarea legată de viitoarea formă a ei - adică întrebarea legată de identitatea ei - se află din nou pe ordinea de zi împreună cu reînnoirea ideii de democrație prin spiritul artei. Dorim să pecetluim ceremonios acest lucru pe dealul Pnyx, locul istoric al Atenei în care se luau decizii democratice.

Johannes Stüttgen

Misiunea OMNIBUSULUI are la bază acel concept artistic, care, pornind de la libertatea ființei, oferă omului posibilitatea de a aboli structurile eteronomiei.

OMNIBUS, secondat mereu de principiul „MAI MULTĂ DEMOCRAȚIE”, se înțelege ca instrument al refundamentării ideii de democrație în fiecare om. A acelei idei conform căreia fiecare om apare ca ființă responsabilă și formator capabil al societății în baza principiului egalității. La această idee se referă și explicația lui Joseph Beuys, conform căreia „fiecare om este un artist”.

Această nouă fundamentare a democrației poate fi realizată doar pe cale directă, de aici conceptul de democrație directă. „Direct” înseamnă: ea se poate naște doar în eul omului și trebuie manipulată tot direct de către acesta. Sub forma unor acorduri directe, referitoare la întrebările esențiale, care ne privesc pe noi toți. Principiul ‘alegerii’ trebuie completat - în toate planurile - de principiul ‘acordurilor’. Metoda adecvată în acest caz este cea în trei trepte: inițiativa poporului, dorința poporului, decizia poporului.

Fără această completare, democrația parlamentară, adică cea indirectă, degenerează tot mai mult și devine o dominație a partidelor, care este percepută de oameni drept o dominație străină. Ca o non-democrație. Faptul că această democrație indirectă a devenit o masă manevrabilă a intereselor capitaliste de profit și a monopolurilor de putere ale acestora, ne este cunoscut de multă vreme. Concepția conform căreia oamenii nu ar avea capacitatea de autodeterminare și autogovernare este eroarea capitală, care împreună cu capitalismul necontrolat în mod democratic sunt sursa unor pagube dezastruoase. Acestea sunt deja cunoscute sub forma crizelor ecologice, sociale, financiare etc. Toate acestea sunt catastrofe globale, la baza cărora nu se află doar niște simpli termeni - iar împreună, ele oferă o imagine diminuată a omului. Structurile dominante de putere sunt expresia acestei stări. Dar omul este conceput ca ființă liberă! Nu în forma redusă a acesteia, ci ca făuritor al unei forme mai înalte. A nu recunoaște acest lucru înseamnă pierderea și a pământului și a tuturor viețuitoarelor de pe suprafața acestuia.

Întrebarea democrației pusă

atât de direct este întrebarea identității. Un exemplu în acest sens: actuala întrebare legată de identitatea Europei dincolo de granițele naționale.

OMNIBUS într-o călătorie din Germania spre țările din Europa de sud-est - Inițiator: Goethe-Institut Atena - o imagine armonioasă. Oriunde s-ar opri nu este doar o voce, ci și o ureche ascultătoare. Cum pot să se facă auzite limbi atât de diferite? Să asculți cu atenție vocea celui alt este un nou început într-un mediu necunoscut, sursa ideii de „democrație” directă. În același timp este și sensul regăsit care a stat la baza acestei idei cu două mii cinci sute de ani în urmă, în Grecia.

Aceasta este pista urmărită de OMNIBUS PENTRU DEMOCRAȚIE DIRECTĂ ÎN GERMANIA: Împreună cu MAI MULTĂ DEMOCRAȚIE.

Johannes Stüttgen, Paști 2009

Concepția artistică și purificarea (revoluția) termenilor

1.

Principiul DEMOCRAȚIEI este reprezentat în cadrul celei mai înalte imagini ideatice a omenirii

LIBERTATE   EGALITATE   FRATERNITATE

prin elementul din mijloc, cel al EGALITĂȚII. DEMOCRAȚIA derivă din EGALITATEA tuturor oamenilor ÎN FAȚA LEGII. Ideea EGALITĂȚII, elementul mijlociu, nu postulează că oamenii sunt egali, ci doar că toți au ACELEAȘI DREPTURI.

EGALITATEA se referă deci la SISTEMUL JURIDIC al societății. Sistemul juridic fondat pe principiul EGALITĂȚII este DEMOCRAȚIA.

2.

De unde provine însă DREPTUL? DEMOCRAȚIA spune: „Toată puterea vine de la popor.“ Într-o DEMOCRAȚIE poporul este deținătorul suveran al dreptului. Poporul suntem însă noi toți, fiecare! Fiecare cu propria sa voce, și fiecare voce are aceeași greutate. Ideea de ACEEAȘI GREUTATE este garantată doar atunci, când fiecare voce este liberă, adică nu se află sub tutelă, nu i se dictează.

Aici apare deci primul element dintre cele trei, LIBERTATEA. LIBERTATEA își are deci rădăcina în om ca individ, ca EU. Ea se referă la particularitatea, unicitatea, productivitatea, creativitatea, la gândirea, simțirile și vrerea, la spiritul său.

„Fiecare om e un artist”, spune Joseph Beuys. Prin aceasta el înțelege FIINȚA LIBERĂ drept putere în fiecare om. Totul își are rădăcina în om.

Astfel, crearea și structurarea DREPTULUI – și la un nivel mai înalt: crearea și structurarea DEMOCRAȚIEI (în care dreptul este bazat pe principiul EGALITĂȚII tuturor în fața legii) – este un ACT DE CREAȚIE INDIVIDUALĂ A OMULUI LIBER. Drepturile nu pot fi concepute de sus, ci doar de jos, adică din LIBERTATEA și AUTODETERMINAREA fiecărui om, a fiecărui EU.

EGALITATEA nu anulează deci LIBERTATEA individului, ci înalță LIBERTATEA la o FORMĂ MAI ÎNALTĂ – în forma unei CONFIGURAȚII LIBERE A SOCIETĂȚII.

3.

Cea mai înaltă formă a LIBERTĂȚII însă este întruchipată de cel de-al treilea element, al FRATERNITĂȚII.

FRATERNITATEA (IUBIREA) se referă la COOPERAREA tuturor PE BAZA DIVIZIUNII MUNCII în producție, în circulație, în acoperirea necesarului și în relația cu natura și resursele. FRATERNITATEA (IUBIREA) este principiul ECONOMIEI ce trebuie realizat de către om. Acest principiu trimite la (și dă naștere la) VIITOAREA FORMĂ a unei economii mondiale libere, ecologice -

- Joseph Beuys: „SCULPTURA SOCIALĂ“.

Pragul decisiv LA SFÂRȘITUL SECOLULUI XX pentru această FORMĂ VIITOARE, ce va învinge forma actuală care ÎNCĂ NU ESTE LIBERĂ, ÎNCĂ NU ESTE DEMOCRATICĂ, ÎNCĂ NU ESTE FRATERNALĂ (ci egoistă), este cultivarea elementului mijlociu, adică a DEMOCRAȚIEI ADEVĂRATE. Fiindcă legi economice noi, legi noi ale societăților, legi financiare noi pot fi elaborate doar prin ACORDURI JURIDICE DEMOCRATICE, adică ECHITABILE, care se nasc din LIBERTATEA omului, a EU-ului.

Astfel, realizarea EGALITĂȚII (a democrației) prin LIBERTATE (prin creativitatea omului-a eului) este condiția realizării FRATERNITĂȚII (opera de artă totală „Sculptura Socială”) în cadrul căreia de abia, LIBERTATEA se prezintă în totalitate.

4.

Pentru recunoașterea și întărirea acestei constelații spiritual-artistice

- LIBERTATE   EGALITATE   FRATERNITATE –

și pentru ca într-un final ea să coboare din înălțimi (apărută întâia oară în urmă cu 200 de ani deasupra Parisului) pe pământ, OMNIBUS PENTRU DEMOCRAȚIE DIRECTĂ ÎN GERMANIA străbate de șapte ani Germania ca vehicul al „conceptului artistic extins”. Tocmai după șapte ani de la prima sa oprire (septembrie 1987 documenta 8, Kassel) autobuzul este invitat la Paris (cu ocazia expoziției „Joseph Beuys” la Centrul Pompidou).

Johannes Stüttgen, 1994

(cu ocazia excursiei OMNIBUSULUI la Paris în 1994, la invitația Centrului Pompidou)

Realizarea democrației prin referendum

Fiecare cunoaște acest lucru: multe state europene se află în criză: datoriile ale statului, corupție, șomaj, sărăcie infantilă, finanțare slabă a asigurărilor de sănătate și a pensiilor, sisteme fiscale nedrepte și ineficiente, deficiențe ale calității în școli și universități, acestea fiind doar câteva exemple. Cine dorește să-și consolideze țara pentru viitor trebuie să-i modifice politica și legile care nu mai corespund demult cerințelor actuale. În acest pericol se află mereu dreptul și politica: păstrarea trecutului în loc de a face loc viitorului. Dar de ce e totuși atât de greu de modificat ceva?

În spatele problemelor amintite se află un lucru de bază: problema democrației. Căci de starea democrației noastre depinde modul dacă și cum se iau hotărârile. Democrația pornește de la premisa că toți cetățenii sunt egali în fața legii și că toți trebuie să fie implicați atunci când se pune problema stabilirii cadrului juridic.

Ce să facem, deci? Avem nevoie de o completare a tipului de democrație prin reprezentanți cu democrația directă, prin referendumuri. Obiectivul trebuie să fie acela ca cetățenii să participe la luarea deciziilor care îi privesc și aducerea în discuție a divergențelor privind diversele probleme. În aceste cazuri nu e vorba de persoane, de partide sau de putere, ci de o anumită problemă, ca de ex. propunerile privind combaterea corupției.

Hotărâtor pentru calitatea democrației directe este stabilirea procedurilor acesteia. Întrebările privind organizarea inițiativelor populare, doleanțelor populare sau referendumului sunt la fel de importante precum discuția principială referitoare la introducerea lor. Procedurile democrației directe ar trebui să ofere puteri suplimentare cetățenilor și să contribuie la separarea puterii. Asta înseamnă că aceste proceduri nu vor porni și nu vor fi controlate „de sus” ci „de jos”. „De jos” înseamnă că o parte din cetățenii cu drept de vot vor avea dreptul să depună a inițiativă care, dacă va fi acceptată, va duce la un referendum obligatoriu. Realizarea acestui procedeu este transparentă în orice moment și este controlată de cetățeni.

Aici trebuie să facem diferența față de un plebiscit „de sus”. În acest caz „puterea” – de cele mai multe ori președintele sau șeful guvernului – decid când și asupra căror teme să fie consultat poporul. Plebisciturile sunt deseori instrumente ale puterii prin care guvernării încearcă să-și consolideze puterea cu ajutorul „poporului”.

Din păcate procedurile plebiscitare și cele ale democrației directe precum referendumurile sunt deseori confundate. Acest lucru reiese și din faptul că

ambele proceduri au aceeași denumire, și anume „referendum”. De multe ori procedurile democrației directe sunt discreditate, ele fiind asociate cu plebiscite organizate de diverși dictatori sau regimuri autoritare.

Roman Huber

Administrator al comitetului director al uniunii „Mehr Demokratie”.

La organizarea inițiativelor și ale referendumurilor trebuie avute în vedere o serie de elemente.

Calitatea procedurilor democrației directe determină nemijlocit calitatea rezultatelor. Procedurile de vot bune folosesc cetățenilor nu politicianilor. Astfel cetățenii devin participanți direct la mediul social în care trăiesc.

Numărul de semnături: de câte semnături este nevoie pentru a putea organiza un referendum? Recomandare: în funcție de nivel pragul n-ar trebui să depășească 5% din nr. celor cu drept de vot.

Termenul de strângere a semnăturilor: cât timp trebuie să existe pentru strângerea semnăturilor? Recomandare: comunicarea-informarea, discutarea, învățarea reprezintă inima democrației directe și au nevoie de timp. Pentru lansarea unei inițiative pe întreg teritoriul statului este nevoie de cel puțin 12 luni, recomandabil însă 18 luni.

Modul strângerii semnăturilor: pot fi semnăturile strânse liber sau trebuie date în birouri ale autorităților? Recomandare: o democrație directă bine constituită nu cunoaște restricții în ceea ce privește strângerea semnăturilor, în afara faptului de a îi împiedica pe cei neîndreptățiți să semneze.

Valabilitatea referendumului/cerințe privind majoritatea: este nevoie de o majoritate calificată a votanților și/sau a cvorumului sau este suficientă majoritatea votanților? Recomandare: de multe ori există anumite condiții de participare pentru ca un referendum să fie valabil. Acest lucru duce la anularea referendumurilor. Ar trebui să fie valabile aceleași condiții privind majoritatea ca la alegerile parlamentare. Majoritatea decide.

Temele referendumurilor: pe ce teme se poate sau nu decide pe cale democratică directă? Recomandare: cetățenii ar trebui să poată decide pe aceleași teme pe care decid reprezentanții aleși de ei.

Glossary of direct democratic procedures

This glossary explains common expressions of direct democratic procedures in Germany that can be found on local and state levels. On the federal level there are no provisions for nationwide initiatives and referendums, except the reorganisation of states (Bundesländer). Direct democracy only refers to procedures where the electorate vote on factual issues, not on representatives. Thus, recalls and direct elections of representatives like mayors or heads of state (like in France or the USA) are not seen as direct democratic procedures.

Popular Legislation / Volksabstimmung (Volksgesetzgebung)

Popular legislation is included in the constitutions of all German states (Bundesländer). Laws and legal as well as constitutional amendments can be subject to it. The popular legislation process consists of three stages: the popular initiative, the popular demand, and the popular referendum.

Popular Initiative (Volksinitiative)

or Application for a Popular Demand (Zulassungsantrag)

The provisions for the first stage vary among the German states. A (relatively) small number of signatures need to be collected for a valid initiative or application. The difference between those procedures is how they will be handled after they had been filed. If a popular legislative process of a state requires a popular initiative, the state parliament has to deal with it in a plenary discussion. An application for a popular demand will only be checked for admissibility by the state government.

Popular Demand (Volksbegehren)

After admissibility of a popular initiative or of an application has been determined, and parliament has not adopt the initiative, a popular demand will be scheduled. Provisions for this stage of the popular legislation vary substantially. In Baden-Württemberg, for example, one sixth of the eligible voters (= 1.25 million people) have to sign the popular demand in town halls within two weeks. On the contrary, in Thuringia only one tenth of the eligible voters (= 200.000) have to sign the demand within four months. The collection of signatures is free, which means that one can sign the demand in public. Due to very strict provisions concerning popular demands, they have never taken place in some states (e.g. Baden-Württemberg) or have never been successful in others.

Popular Vote/Popular Referendum (Volksentscheid)

In case of a successful popular demand, parliament must deal with it in plenary discussion. If parliament rejects the content of the demand, a popular vote has to be held. The term “Volksabstimmung” (popular vote/referendum) is also used as a synonym for the whole popular legislative process.

Obligatory Referendums or Mandatory Referendum

In some states, like Hesse and Bavaria, constitutional amendments need to be approved by the people and a referendum has to be held. This kind of direct democratic procedure is common in the political system of Switzerland – not just in case of constitutional amendments, whereas in Germany it's rather rare.

Citizens' Initiatives and Citizens' Referendums

There are also direct democratic procedures on the local level. Provisions differ substantially between the states in terms of required number of signatures, excluded issues and approval quorums.

Staționările pe calea cătore democrația directă

OMNIBUS PENTRU DEMOCRAȚIE DIRECTĂ ÎN GERMANIA este o inițiativă a cetățenilor care se implică la toate nivelurile pentru punerea în practică a referendumului. Cel mai important impuls pentru munca noastră vine de la artistul Joseph Beuys care înființează în 1971 „Organizația pentru democrație directă prin referendum” cu sediul în Düsseldorf. În 1972 își instalează biroul în expoziția de artă modernă „documenta 5” la Kassel și vorbește timp de 100 de zile cu vizitatorii despre „noțiunea extinsă de artă” și despre „democrația directă”.

1987

Un an și jumătate după moartea lui Joseph Beuys pornește primul OMNIBUS PENTRU DEMOCRAȚIE DIRECTĂ ÎN GERMANIA la „documenta 8” (1987). Șapte ani durează călătoria (737 de opriri).

1988 - 1990

24 februarie 1988 – încercarea de a trece în Berlinul de Est (acțiunea Vest/Est): suntem oprți. De-abia după căderea comunismului (1990) putem intra în Germania de Est și să sprijinim „Noul Forum” și „Me-sele Rotunde”.

1987 - 1992

În 7 landuri federale sprijinim introducerea referendumurilor comunale și naționale. Acestea sunt azi legiferate peste tot. În fiecare an au loc sute de referendumuri comunale. Astfel crește de jos democrația directă.

1987 - 1992

Cu ocazia reunificării și a promisiunii referitoare la constituție, în preambulul acesteia, umplem pe 17 iunie 1992, în fața Parlamentului din Bonn, o coloană cu 1.074.239 de semnături pentru introducerea referendumului la nivel național.

1993 - 1995

În 1993 suntem co-inițiatori ai propunerii populare „Mai multă democrație în Bavaria”. În 14 zile strângem 1.196.000 de semnături! Referendumul din 1995 este un succes. Astfel poporul a introdus în comune și orașe o reglementare referitoare la referendumuri.

1996 - 2000

Sprijinim inițiativa populară „Școala în libertate” în Schleswig-Holstein și propunerea populară privind judecătoria independentă în Bavaria. În München inițiem referendumul pentru participarea cetățenilor și transparența finanțelor locale.

2001

În aprilie 2001 autobuzul albastru se oprește la Palatul Freudenberg pe un soclu, în cadrul acțiunii „Experimentarea simțurilor și a gândirii”. În OMNIBUS se află 1.074.239 de semnături pentru introducerea referendumului la nivel național. Șapte familii de albine locuiesc în el și produc miere.

2000

În octombrie 2000 își începe călătoria cel de-al doilea OMNIBUS . El contribuie la succesul propunerii populare „Mai multă democrație în Turingia”. 363.123 de cetățeni (18,3% din cei cu drept de vot) cer reducerea pragului pentru referendumurile naționale.

2001

3 mai 2001: OMNIBUSUL alb, pe cer, deasupra Berlinului! Cu această acțiune începe „Der OMNIBUS gemeinsam mit Mehr Demokratie e.V.” acțiunea sa de strângere de semnături pentru referendumul național (un referendum național pentru referendumul național).

De atunci...

OMNIBUS se află în mișcare permanentă de la începutul lui martie și până la sfârșitul lui noiembrie prin toată Germania. Noi vizităm peste 100 de orașe pe an. Unde apare OMNIBUS se deschide un spațiu de discuții referitoare la ideea pe care o reprezintă.

2002

Experiența cu Jana Li Frank de 17 ani ne dă în vara anului 2002 ideea de a oferi în OMNIBUS o practică pentru școlari. Între timp au profitat peste 30 de școlari de această propunere, îmbogățindu-ne munca.

2003

Pe 13 martie 2003 predăm, împreună cu „Mehr Demokratie e.V.” într-o acțiune publică în fața Parlamentului, reprezentanților tuturor partidelor și Vicepreședintei Parlamentului, 100.000 de semnături (conform propunerii noastre aceasta ar fi inițiativa populară).

2002 - 2004

În iunie 2004 cetățenii landului federal Hamburg își creează prin referendum cea mai modernă legislație electorală dintre toate landurile federale! Pentru prima dată alegătorii decid cum se votează! OMNIBUSUL este co-inițiator al acestui referendum și participă activ în toate fazele desfășurării acțiunii.

2006

În octombrie 2006 propunerea populară pentru un drept de vot îmbunătățit după modelul din Hamburg are așa un succes încât partidele preiau propunerea legislativă fără referendum.

2009

În aprilie 2006 pornim „Acțiunea referendumul” conform căreia fiecare poate deveni activ pentru reglementarea legislativă a referendumului național. Sunt puse în circulație cca. 170.000 de materiale referitoare la acțiune. Punctul culminant al acțiunii îl constituie alegerile parlamentare din 2009 (www.aktion-volksabstimmung.de).

...ș.a.m.d.

PLANUL TURNEULUI

04.09. – 14.11.2009

04.09.-06.09.	Wiesbaden
07.09.	Bonn
08.09.	München
09.09.-10.09.	Liubliana
10.09.-12.09.	Zagreb
13.09.-15.09.	Sarajewo
16.09.-20.09.	Sofia
21.09.-22.09.	Skopje
23.09.	Tetovo
24.09.-26.09.	Salonic
27.09.-28.09.	Delphi
29.09.-10.10.	Atena
10.10.-11.10.	Leptokaria
15.10.-18.10.	Salonic
20.10.	Alexandropoulis
21.10.-25.10.	Istanbul
28.10.-29.10.	București
30.10.-31.10.	Cluj
02.11.-03.11.	Belgrad
05.11.-07.11.	Budapesta
08.11.-09.11.	Bratislava
10.11.-12.11.	Viena
13.11.	Linz
14.11.	München

www.democracy-in-motion.eu